

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**DE TRIBVS BONORVM || operum generibus,||
ELEEMOSYNA,|| IEIVNIO ET ORATIONE;|| de que eorundem
operum vi, vsu, & || ratione, LIBRI TRES,|| AVCTORE ||
THEODORO PELTANO SO-||cietatis IESV Theologo.|| AD ...**

Peltanus, Theodor Anton

Ingolstadii, 1580

Dvodecimi. Non omne ieiunium esse liberum, tametsi per modum absoluti præcepti nihil in nouo Testamento de illius ratione cautum extet.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46891](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46891)

*Non omne ieiunium esse liberum, tamen si per modum absoluti
præcepti nihil in nouo Testamento de illius
ratione cautum extet.*

CAPVT DVODECIMVM.

IEIUNIVM quatenus ad sanandos vel auertendos
prauos animi vel corporis morbos absolute est ne-
cessarium, sub naturalis iuris præceptum cadit.
Non quòd cibum quouis tempore sumere, dum-
modò sobriè sumatur, secundùm se sit malum; aut quòd crebrius
interdiu comedere per se sit peccatum; aut quòd vllum omnino
alimèti genus iure naturali simpliciter sit prohibitum; sed quòd
res per se alioqui bona & salutaris, tum demum incipiat esse mala
& noxia, cùm ex illius vsu certum aliquod animæ vel corpori
tium procreatur: Siquidè naturali equitate, omni quoq; humana
lege submota, ab iis omnibus abstinere obligamur, quæ corporis
vel animæ salutis aduersari certò dignoscuntur.

Iure naturali ab
iis omnibus ab-
stinere obliga-
mur, quæ animæ
vel corporis sa-
luti aduersari di-
gnoscuntur.

Quid inter hu-
manum & natu-
rale ius interce-
dat.

Ius naturæ secū-
dùm se absolu-
tè, bona vel ma-
la, iubet vel ve-
tat tantùm; ius
humanum ea etiã
iubet vel vetat,
quæ viã ad eius-
modi bona vel
mala aperiunt.

AT verò licet ius naturale peculiarem abstinentiam quan-
doque exigit; nullam tamen certam peculiarem huius abstinen-
tiæ sine ieiunij rationem aut modum præfinit: præfinit autè pro-
que locorum ac temporum qualitate determinat isthæc ius hu-
manum. Intercedit autem inter iura hæc eorundemque præce-
pta non parum. Etenim ius naturale ea tantùm vetat, quæ secun-
dùm se simpliciter, aut certè ex aliqua loci aut temporis circum-
stantia sunt mala, animæue vel corpori noxia. Ea rursus solùm idè
ius iubet, quæ natura sua sunt honesta, nec nõ ad tuendam vel cõ-
seruandam animæ corporisue salutem vtilia vel necessaria. Ius autè
humanum non est contentum ea solùm vetare, quæ aperte sunt ma-
la, vel ea tantùm mandare, quæ absolute sunt bona vel necessaria;
sed porrò progressum ea interdum quoq; iubet, quæ viam ad ea
muniunt, quæ per se bona & honesta censentur; & ea rursus nõ-
nunquã vetat, quæ ansam ad ea perpetranda subministrant, quæ per
se mala vel inhonesta putantur; exempli causa: Ius naturale cauet,
ne quis in fontem lædat aut occidat; Ius autem humanum, vbi id
necessarium iudicat, ne quis arma, quibus alterum occultè vel
manifestò offendere possit, deponat, seuerè inhibet.

Ius naturale rursum quædam tantùm communia dicitur & docet, Ius autem positivum generalia illa communiaque naturalis iuris decreta ad vitæ humanæ praxim, particularesque vivendi rationes & canones deducit. Exemplo rem declaro. Ius naturale fures, adulteros, sicarios, cæterosque eiusmodi, quod sint homines improbi, Christianæque Reipub. perniciosi, pœna coercendos dicitur. Verùm quod fur sit fustigandus, aut ad metallam dammandus, vel in crucem agendus, quod adulter vel sicarius capite mulctandus, vel alio eiusmodi supplicio afficiendus, id ius naturæ non docet, neque determinat, determinat autem id prudentia vel lex humana; Verumtamen determinationis huius modus dependet ex communi illo iuris naturalis principio; mali sunt puniendi. Nunquam enim furem suspendere, aut fustigare liceret, si ius naturæ improbos in improbitate deprehensos impunè dimittendos doceret. Idem statuatur de reliquis omnibus humanis legibus; tota enim illarum vis pendet ex iure naturali. Quod si qua est, quæ æquitati naturali aduersatur, ea non est lex, sed legis corruptio. Ius denique humanum, quod circa particularia resque sua natura indifferentes & mutabiles plurimum occupetur, est mutabile: Ius autem naturæ, propter causas paulò antè assignatas est immutabile.

Ad rem propositam; cum animæ vel corporis salus id deponit, ieiunio vel abstinentiæ vacandum esse, istud dicitur ius naturæ in genere; At verò quo modo, quæque ratione, aut quo tempore fieri id debeat, illud determinandum relinquitur prudentiæ humanæ. Igitur ut ieiunia sunt quædam alexipharmaca ad hominis salutem simpliciter necessaria, ius naturæ illa à nobis exigit; ut autem per humanam prudentiam ad hunc vel illum abstinentiæ modum sunt determinata, non absoluta rei necessitas, aut naturalis iuris æquitas ea à nobis efflagitat, sed tantùm maiorum auctoritas, quacunque tandem de causa illa efflagitet; nam istud ad legis vinculum est quodammodo impertinens. Nam etsi scopus, quem legislator sibi proponit, præcepti sit ratio, legisque quadantenus anima, non tamen cadit in præceptum, sed tantùm opus, quod ad eiusmodi finem vel scopum ordinatur.

Ius naturæ generalia tantùm dicitur & docet, ius autem humanum generalia iuris naturalis præcepta vel dictamina ad particulares canones & leges deducit.

Fundamentum & praxis iuris humani est ius naturæ.

Ius humanum mutabile, naturale autem est immutabile.

Ieiunia ut ad hominis salutem sunt necessaria, exigit ius naturæ; ut verò ad hunc vel illum abstinentiæ modum sunt determinata, non naturæ necessitas, sed maiorum auctoritas exigit illa à nobis.

Quomodo & quando iure naturali abstinere à quibusdā, vel ieiunare obligemur.

PORRO autem quòd omni humana lege & constitutione & medio sublata, sola naturalis iuris vi interdū obligemur ieiunare, hoc est, à quibusdam per se alioqui licitis abstinere, vel parcius, quàm communis abstinentiæ ratio postulat, cibum sumere, illud probare non admodum fuerit difficile. Constat enim, dum pleuritide laboro, aut ardenti febris æstuo, eodem illo iure & vinculo me à potenti vino, cæterisque omnibus insigniter inflammantibus, secundum periti medici præscriptum, vel rectæ rationis iudicium abstinere obstringi, quo obstringor vitā tueri, vel me ipsum non occidere. Ad utrumque autem iure naturali obstringor, Quare iure illo salvo, oppositum velle, aut facere ne utiquam valeo.

Iure naturali ab iis omnibus abstinere obligemur, quæ obstant animæ: & quidē multo magis quàm ab iis, quæ obstant corpori.

Matth. 17.

Omnia quæ in vitæ humanæ usum veniunt, iure naturali tantisper sunt permittenda, dum corpori vel animo non officiant.

Duplex naturæ adiaphorum.

IAM si iure naturali à noxiis escis abstinere teneor, ut corpus valeat, aut ne graue aliquod detrimentum accipiat, quantum magis eodem illo naturalis iuris vinculo adactus, ab eiusmodi escis abstinere obligabor, si ea fortè spiritali febris incensus ardeam, vel ea interna animi peste laborem, aut eo Dæmone obsessus teneor, quem absque ieiuniorum, vel abstinentiæ præsidio extinguere, aut ex animæ regno exturbare nullo modo queam? At potest nonnunquam id nobis usu venire, cum quandoque non minus ægrè habeamus, neque minus quoque periculosè laboremus, quàm Euangelicus ille, qui CHRISTO attestante, citra ieiuniorum medicinam curari non poterat. Sunt ergo ea omnia, quæ in vitæ humanæ usum veniunt, iure naturali permittenda; at illud non semper, neque simpliciter, sed hætenus tantum, quantum corporis vel animæ salutem non officiant: Vbi autem alterutri parti insigniter obesse incipiunt, mox adiaphora esse desinunt.

DICES forsan, quod secundum se liberum vel indifferens est, id semper eiusmodi est, adeoque iure naturali præceptum non est; sed ieiunia secundum se sunt libera, aliàs omnes promiscuè obligarent. Ad hoc dici potest, naturali iure quippiam bifariam liberum esse, vel, quod in idem redit, duplex naturæ adiaphorum in rebus natura extare: Vnum, quod neque secundum se, neque secundum operis modum ad hominis salutem est necessarium. Quomodo perpetua virginitas, voluntaria paupertas, professio monastica, & alia quædam eiusmodi sunt libera. Ius enim naturale secundum se, nulli

nulli indicit cœlibatum, nulli spontaneam facultatum ἀποταλῶ, nulli propriæ voluntatis ad alterius arbitrium abdicationem. Alterum, quod secundum se quidem facit ad hominis salutem, non tamen semper, neque secundum operis modum, vel qualitatem; & hoc modo ieiunium, quatenus ad animæ vel corporis salutem est necessarium, non est simpliciter liberum; sed cadit in præceptum; veruntamē quò ad modum secundum hoc ius manet semper liberum. Ius enim naturale non præfinit aliquem certum ieiunandi, vel abstinendi modum; sed ipsum tantum secundum se ieiunium, vel abstinentiam.

QUAMOBREM cum Niniuitæ certam ex Ionæ prædictione pestem, nisi tempestiuè respicerent, sibi imminere intellexissent, rationis ministerio ducti, omnibus cum hominibus, tum iumentis quoque ieiunium indixerunt, saccoque induti & cinere conspersi totos se ad pœnitentiam composuerunt. Quamuis hæc omnia non absque peculiari quadam diuini spiritus synergia. Natura enim per se solam non docet, aut certè disertè docet, offensum numen operibus nostris placari. Idem alios gentium & nationum populos fecisse comperimus, quotiescunque impendentem aliquam cladem propulsare, aut singulare aliquod beneficium à DEO impetrare voluissent; & id quidem eò feruentius, quò maiorem fidei lucem DEI quæ cognitionem hausserant. Quare qui prope Iudæam agebant, religiosius in eiusmodi pietatis officii se exercebant, quàm qui procul à Palæstina positi.

At verò nationes & populi illi, qui εἰδωλολατρίαν seu idololatriæ errore occæcati, veram DEI iustitiam ignorabant, singularem quæ eiusdem de rebus omnibus curam & prouidentiam non satis perspectam habebant, vel omnino etiam negabant, vt reliqua virtutum studia pro nihilo ducebant; ita ieiunia quoque cæteraque, quæ ad gulam & carnis voluptatem minùs faciebant, veluti ingratam stomacho escam, aut amara catapotia palàm auersabantur; tantum quæ aberat, vt libidinis ardorem carnis afflictione extinguere satagerent, vt vltro quoque ad omne libidinum & obscœnitatum genus sese dimitterent. Decantabant sanè illorum vates Stygias paludes, Syfiphi labores, Tantali sitim, aliâque id genus inferorum tormenta; sed hæc omnia, qui sapientes apud illos habebantur, vt mera fragmenta publicè deridebant: rudes verò, quòd fabu-

Ieiunium iure naturali secundum se nō semper est liberum, secundum modum autem eo iure semper est liberum.

Gentes natura duce sepe à multis abstinabant, quæ secundum se libera erant.

Vt cætera virtutum studia apud paganos locum nō habebant, ita voluitaria quoque ieiunia apud illos iacebant.

larum inuolucris tecta proponerentur, quorsum attinerent, non intelligebant; aut si qui inter illos erant, qui de alterius vitæ suppliciis aliquid compertum habebant; nesciebant tamen, per voluntaria ieiunia, aliosque corporis cruciatus sponte in hac vita susceptos redimi posse. Quare plerique omnes absque vlla penitentia in conceptis semel erroribus perpetratisque flagitiis, ad finem vsque vitæ persistebant.

Probabile fit patres, qui legem antecesserunt, suas habuisse ferias & ieiunationes.

AD Patriarchas autem ceterosque sanctos, qui Moyse legem antecesserunt, quod spectat, quod iustitia, pietate, sobrietate, omnique alio virtutum genere excellere, dubium nullum est, quin omnia illa ieiunia, quæ lex naturalis ab illis exigebat, magna cum religione & diligentia explerent. Imò verò valde credibile fit, ut suas illi habebant statas preces & sacrificiones, ita suas quoque habuisse ordinarias ferias & ieiunationes. Nam etsi sacræ literæ nusquam illud disertè affirmant, nusquam tamen quoque disertè negant. Imò aliquid eiusmodi isthic extitisse alicubi insinuant: Quandoquidem Moyses, qui primus apud Iudæos legem scripto promulgavit, de ieiunio votiuo perinde ac de re iam tum nota, vulgòque vsurpata scribit & loquitur; ait enim: *Si qua mulier vouerit, & iuramento se constrinxerit, ut per ieiunium, aut ceterarum rerum abstinentiam affligat animam suam, in arbitrio viri erit, siue faciat, siue non faciat.* Spectant ad futurum hæc sanè, nihilominus sanctionis huius occasio ex antecedentium temporum vsu & consuetudine petita est; sensus enim est, si qua mulier in posterum vouerit.

Numer. 30.

Apud Iudæos duplex ieiuniorum genus obtinebat: vni diuino præcepto, alterum maiorum traditione constans.

APUD Iudæos porrò post legem iam latam & promulgatam duplex ieiuniorum genus obtinebat: alterum diuinitus præceptum, quod erat omnibus ieiunare valentibus commune: alterum per traditiones à maioribus acceptum: quod Scribis & Phariseis, ceterisque religiosioribus erat proprium. De priori verbum DEI ita cauebat: *Decimo die mensis septimi affligetis animas vestras, & offeretis holocaustum Domino. Omnis anima, quæ afflicta non fuerit die illa, peribit de populis suis.* De posteriori apud Matthæum hæc tradita extant: *Quare nos & Pharisei ieiunamus frequenter, discipuli autem tui non ieiunant?* Hoc de expiationis ieiunio accipi nequaquam potest; erat enim capitale, si quis illud violasset. Accipiendum est ergo de ieiunio traditionario, quod homo plebeius citra noxam prætermittere poterat.

Leuit. 16. 23.

Matth. 9.
Marci 2.

IEIUNIO

IEIUNIO expiatorio, si legis vim spectes, cognatum erat ieiunium mensis quarti, quinti, septimi, & decimi: tum cætera omnia, quæ veteri illi populo propter necessitatem vel vrgentem aliquam causam ex tempore iniungebatur. Nam & Saul vniuerso exercitui sub mortis interminatione diuinum ieiunium indixit, & Ester Regina Iudæis, qui in ciuitate Susan versabantur, triduanam ab omni cibo & potu abstinentiam per Mardocheum demandauit, & Eliachim Sacerdos omnes tantisper ieiunare voluit, dum auxilium ex alto veniret, & alij item alios. Erant autem omnia illa ieiunia maiori ex parte temporaria, & certa quadam ratione priuata, quæ proinde hoc tempore neminem omnino ad sui obseruationem obligant.

Zachar. 8.

1. Reg. 14.

Ester. 4.

Iudith. 4.

AT verò licet veterum Iudæorum & recentium Christianorum ieiunia, quo ad vinculum & modum & numerum & tempus, & alia quædam eiusmodi non consentiunt, in aliis tamen plerisque inter se conspirant. Nam vt Catholicæ Ecclesiæ filij ieiunant, quò cæleste numen ob peccata nostra offensum placent, eidemque in partem satisfaciunt; aut vt spiritale vel temporale aliquod beneficium ab illo impetrent, ita vetus quoque Iudæorum populus. Neque enim aliò spectabat acris illa Ioëlis Prophetæ exhortatio: *Conuertimini ad me in toto corde vestro, in ieiunio, & fletu, & planctu*, quàm ad pœnitentiam. Nec alia rursus de causa ieiunabat Achab, David, Ester, Iudæi, qui in Bethulia & Susan ciuitate agebant, quàm vt iratum DEVM sibi propitium redderent. Nec aliò tandem expiationis ieiunia, quæ decimo mensis septimi die magna totius populi religione celebrabatur, tendebant, quàm ad peccatorum expiationem, mentisquæ cum DEO coniunctionem.

In quibus Iudæorum & Christianorum ieiunia conueniant, in quibus item à se inuicem discrepent.

Ioel. 2.

3. Reg. 21.

Ester. 4.

Iudith. 4.

Leuit. 23.

RVRSUM vt familiare erat Iudæis defunctorum gratia ieiunio se affligere; ita iis quoque id legitimum est, qui CHRISTO nomina dederunt. Animæ defunctorum, scribit GREGORIUS, quatuor modis soluuntur; aut oblationibus sacerdotum, aut precibus sanctorum, aut charorum eleemosynis, aut ieiunio cognatorum. Similia comperies apud alios veteres Theologos,

1. Reg. vii.

2. Reg. 1. 3.

Iudæi defunctorum causa ieiunio se affligebat.

Cap. animæ 13.

q. 2.

DENI-

DENIQUE vt Iudæi dies illos, quibus insignes calamitates aut clades populo acciderant, anniuersario luctu & ieiunio recolébāt; (Huc enim, vt suprâ ex B. Hieronymi & veterum Iudæorum sententia expositum est, pertinebat ieiunium quarti, quinti, septimi & decimi mensis) ita pij quoq; Christiani indignam Creatoris & Saluatoris sui necem, anniuersario ieiunio & luctu celebrare assolent. Nam etsi sacra illa paschalis hebdomada quadragesimalis ieiunij pars sit, attamē quod dolorem, quem de Redemptoris **CHRISTI** cruciatibus capiunt, testatiorem faciant, omnia pietatis officia & afflictionum genera per id tempus augere student. Quæ hucusque allata sunt, ea dilucidè ostendunt, & ante & post latam quoque Moyfi legem non omnia ieiunia fuisse libera, id quod ea quoque validè confirmant, quæ suprâ de ciborum delectu disputata sunt. Constat enim, eiusmodi delectum aliud ferè nihil esse, quàm quoddam parziale ieiunium.

AD Euangelium autem & nouum Testamentum quod attinet, etsi illud ieiunium in genere commendat, modumque nonnullum salubriter ieiunaturis præfinit, & religiosè ieiunantibus præmia promittat, & vsum ieiunij post sublatū sponsum futurum denunciât, & **CHRISTI** tandem ieiunantis exemplum ob oculos nobis proponat; attamen de ritu ieiunandi, deq; tribus partibus illis, quæ ieiunium in Ecclesia receptum & iam inde ab Apostolorum ætate in eadem vsitatum intrinsecè absoluunt, nihil per modum præcepti, aut legalis statuti cauet. Nusquam enim præcipit, vt ab hoc vel ab illo ciborum genere, isto vel illo tempore abstineas, nusquam vt semel tantum hoc vel illo die cibum sumas, nusquam ne ante nonam vel vesperam comedas; atqui, vt antè explicatum est, tota ieiunij nobis noti & hætenus in Ecclesia vsurpati vis & ratio in his est posita; de ieiuniorum numero & tempore par est ratio. Nusquam enim, in Euangelio præceptum extat, vt quadraginta dierum ieiunia continues, nusquam, vt tertio quoquo mense sabbato & profabbato & feria quarta ieiunes, nusquâ, vt solemnibus natalium **CHRISTI**, Ioannis Baptiste, assumptæ ad cælos Virginis matris, omnium Sanctorū, &c. feriis ieiunia præmittas.

QUOD dicimus, ex Testamento, quod appellatur nouum, si quidò patet. Etenim quæ de ieiunio hic traduntur, eiusmodi sunt

Christiani dominicę passionis memoriam ieiunio & luctu celebrant.

Ciborum delectus quoddam parziale ieiunium.

Euangelium de partibus, quæ ieiunij absoluunt, nihil præfinit.

ferè: Cùm ieiunasset IESVS 40. diebus & 40. noctibus, postea esuriit. Item: Cùm ieiunatis, nolite fieri sicut hypocrita tristes & c. Item: Hoc genus demoniorum non eicitur nisi in ieiunio & oratione. Item: Quare nos & Pharisei ieiunamus frequenter, tui autem discipuli non ieiunant. Item: Auferetur ab illis sponsus, & tunc ieiunabunt. Item: Anna non recedebat de templo ieiunans & obsecrationibus seruiens nocte & die. Item: Ministrantibus illis Domino, & ieiunantibus dixit illis Spiritus sanctus; Segregate mihi Saulum & Barnabam. Item: Exhibeamus nosmetipsos in vigiliis multis, in fame, in siti in ieiuniis & c. Hæc sunt præcipua, quæ noui Testamenti Scripturæ de ieiunio produnt, quorum alia ieiuniorum vim & fructum; alia CHRISTI Domini nostri & aliorum quorundam factum; alia salubre Apostoli Pauli consilium; alia tandem Phariseorum & sectatorum Ioannis contra CHRISTVM eiusdemque discipulos murmur exponunt. Nihil autem ex iis omnibus absoluti alicuius præcepti speciem præ se fert.

SED & dato quoque, CHRISTVM Dominum quadragesimale ieiunium (de eo namque præcipua est controuersia) non verbo, sed facto vel exemplo instituisse & consecrasse, adhuc qui illud iuris diuini esse volunt, causam non obtinerent. Quandoquidem non omne, quod CHRISTVS in se consecrauit vel instituit, legis vim obtinet, aut omnes statim ad sui obseruationem ligat. Nam & ordinis & matrimonij Sacramentum instituit, & tamen nemo absolutè tenetur maritus fieri, vel sacerdotio initiari. Sic idem quoque perpetuam castitatem, voluntariamque paupertatem in se consecrauit, & utramque verbo simul & exemplo consuluit, & tamen nullus ob hoc exemplum vel consilium, omnibus abdicatis in voluntaria paupertate, aut in perpetua castitate vitam traducere obstringitur.

ADDE, si solum & nudum CHRISTI exemplum illam vim haberet, necessarium fore, ut post susceptum Baptismum ad desertum aliquem locum secederemus, ibidemque totum quadragesima dierum spacium vel omnino nullo, vel certè perquam exiguo cibo vitam toleraremus. At nemo compertus est, qui Christianum hominem ad hoc obligatum doceret. Denique si Quadragesimæ vel aliud quodcunque ieiunium in Catholica Ecclesia vsitatum esset iuris diuini strictè & propriè (cuiusmodi utique foret, si à CHRISTO absolutè esset præceptum), nulla in ipsum

k

caderet

Non omnia, que
Christo fecit, aut
instituit, obligat
omnes.

Matth. 4.
Matth. 6.
Matth. 7.
Matth. 9.
Marc. 2.
Lucæ 2.
Actor. 13.
2. Cor. 11.

Ecclesia in præceptis, quæ sunt iuris diuini, strictè & propriè non dispensat, neque iure dispensare potest.

caderet dispensatio, nulla in iis, quæ ad substantiam illius pertinent, mutatio. Ecclesia enim in præceptis simpliciter diuinis non dispensat, nec dispensare potest. Atqui nihil omnino extat intrinsecam Ecclesiastici ieiunij rationem absoluens, quod iam dudum antè aliquatenus non sit mutatum & antiquatum, vel certè quod summi Hierarchæ auctoritate, si publica vtilitas, aut magna aliqua causa id postularret, mutari vel antiquari non posset.

Ratio præcepti late patet.

Quo sensu Christus ieiunium dicitur instituisse, vel præcepisse. Lucæ 10. Matth. 23.

At fateor interim nonnullos ex Patribus asserere, Quadragesimam continere diuinam institutionem: Alios ieiunium in nouo Testamento extare præceptum; verùm illi CHRISTI exemplum per catachresin præceptum appellant. Dicit enim solet, omnem CHRISTI actionem nostram esse instructionem. Addo aliud esse, hoc vel illud vero propriòque præcepto inditum esse, aliud improprio, hoc est, monitorio vel consultorio; Aliud rursus hoc per hunc vel illum immediatè iussum vel institutum esse, aliud, mediatè; Aliud item ieiunium absolutè sumptum diuinitus præceptum esse; aliud hoc vel illud ieiunium diuinitus præceptum esse; Aliud tandem concionatorem agere, aliud definitorem. Ad rem propositam licet CHRISTVS ieiunium quadragesimale per se proximè non instituit, neque præcepit, instituit tamen & præcepit mediatè; Scriptum est enim: *Qui vos audit, me audit, qui vos spernit, me spernit.* Rursum: *Qui Ecclesiam non audit, sit tibi tanquam Ethnicus & Publicanus.*

Sic quoque licet idem ieiunium absoluto præcepto non indixit, nec eo etiam modo consuluit, quo voluntariam paupertatem, aut perpetuam castitatem; (sunt enim hæc opera secundùm se magnæ perfectionis, illustrisquæ charitatis) hæc tamen instituisse vel præcepisse dici potest, quatenus rite ieiunantibus certam mercedem promittendo, eiusdemque vim & energiam in profligandis dæmonibus prædicando, & aliquam præfinitendo, & usum tandem illius post suam consummationem prædicando iustam Ecclesiæ occasionem obtulit, vt illa iis omnibus per modum absoluti præcepti illud indiceret, qui legitimum impedimentum nullum haberent. Quamuis ergo CHRIS-

SVVS Dominus nullum per se peculiare ieiunium simpliciter præcepit, aut indixit, indicendum tamen familiariterque vsurpandum prædixit, & vt indiceretur, legitimam occasionem Apostolis eorundemque successoribus præbuit.

SED neque decebat quoque, neque saluti nostræ conueniebat, vt ipse per se ieiunium Quadragesimæ, vel aliud quodcunque indiceret, aut per modum absoluti præcepti proponeret. Nam præterquam quod is generalia tantum & ad salutem omnino necessaria indiciturus & præcepturus in mundum venerat, maiorem quoque in modum præcepto hoc hominum conscientias, imò verò Ecclesiam ipsam intricasset. Quando quidem cum absoluta CHRISTI præcepta sint communia, omnesque promiscuè obligent, neque omnes tamen citra apertam valetudinis offensionem ieiunare queant, Ecclesia eos, qui ex imbecillitate vel aliqua alia causa ieiunium omisissent, neque à noxa liberos, neque legis rursus reos pronunciare ausa fuisset.

NEQUE omnis statim difficultas sublata fuisset, si non omnibus absolutè, sed omnibus, qui commodè possent, ieiunium indixisset. Nam & noua fuisset hæc forma, neque parum præterea arduum, quid commodè quisque valeret, vna communi lege vel regula definire; relinquere autem rem totam vniuscuiusque conscientia, aliud nihil erat, quàm multis & magnis erratis & peccatis magnam fenestram patefacere: Sunt enim, qui conscientias habent nimis angustas; alij contra, qui nimis laxas, præfertim in iis, quæ gulæ & ventri suauia sunt; alij qui perplexas vel dubias; alij qui alio modo affectas. Quare nullo modo conueniebat, vt CHRISTVS per se aliqua peculiaria, hoc est, suis legibus & circumstantiis definita ieiunia absolutè indiceret; Abunde autem sat erat, si Ecclesiæ iustam indicendi causam subministraret. Patet ergo, quid iis responderi debeat, qui diuinum præceptum, vel diuinam institutionem ex Ambros. vel August. vel alio quocunque vrgere solent.

AT opponent hîc fortè scrupulosi nonnulli & dicent, doctrina hac tametsi vera, gulæ ventrique deditis, tum ceteris

Christus nulli ieiunium indixit aut præcepit, dedit tamen occasionem & auctoritatem, vt indiceretur & præciperetur.

Nulla modo conueniebat, neque saluti nostræ expediebat, vt Christus quodcunque ieiunium per modum præcepti induceret.

Quod var. ia sine conscientia, tutum non esse rem aliquam ardua vniuscuiusque conscientia relinquere.

quoque, qui erga Ecclesiam eiusdemque sanctiones minus bene affecti sunt, ostiū pateferi ansamque offerri, ut recepta ieiunia facilius negligant, vel licentiosius contemnant. Verum hi paucis responsum habeant, oppositum omnino hinc sequi. Quandoquidem dicere quadragesimale, vel aliud quodcunque ieiunium in Euangelio absolute præceptum extare, vel omnem, qua pollet, vim ex iure diuino mutuare, aliud nihil est, quam omne robur ipsi adimere. Probatum est enim, nullam ex tribus illis partibus, quæ Ecclesiasticum ieiunium absoluunt, in toto nouo Testamento ostendi posse, quæ per modum absoluti præcepti fidelibus demandata sit. Imò verò qui Quadragesimam iuris diuini esse contendunt, trifariam peccant. Primo enim id probandum suscipiunt, quod validè probare nullo modo possunt; atque ita & se ipsos & religionis nostræ sacramenta aduersariis deridenda proponunt. Deinde hoc ipso, quòd quadragesimale vel aliud quoduis ieiunium in Ecclesia DEI vsitatum iuris diuini, vel absoluto præcepto à CHRISTO indictum esse defendere nituntur, haud obscure innuunt, si iuris diuini non esset, in interno DEI foro obligatorium non fore; quod, ut proximis capitibus ex instituto ostendetur, est falsum, & à vera orthodoxaque Ecclesiæ doctrina prorsus alienum. Postremò suo hoc priuato iudicio, grauissimo Ecclesiæ iudicio sese opponunt: Constat enim, Catholicos omnes ieiunium Quadragesimæ, cæteraque omnia ieiunia apud Christianos obseruari solita, non inter diuina, sed inter Ecclesiæ præcepta censere. Vanus proinde omnisque fundamenti expers illorum est timor, qui per hanc doctrinam, quæ planissima & apud eruditos receptissima est, ventris mancipiis, aut aliis quibuscunque Ecclesiæ hostibus præuaricandæ Ecclesiasticæ legis ansam subministrari queritantur.

Qui dicunt ieiunium omnē vim, qua pollet, ex iure diuino habere, omne robur illi adimunt. Trifariam peccat, qui Quadragesimā iuris diuini esse contendunt.

Ex Scripturis & Patribus euidentis esse, non ea solum legis vim obtinere, adeoque in foro conscientia obligare, quæ DEVS per seipsum proximè decernit, aut præcipit: Verum ea etiam, quæ per legitimos Ecclesiæ, vel Reipub. Magistratus iniungit.

CAPVT